

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NARODNOJ BANCII SRBIJE

Član 1.

U Zakonu o Narodnoj bancii Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – dr. zakon, 44/2010, 76/2012 i 106/2012), član 4. menja se i glasi:

„Član 4.

Narodna banka Srbije obavlja sledeće funkcije:

- 1) utvrđuje i sprovodi monetarnu i deviznu politiku;
- 2) upravlja deviznim rezervama;
- 3) utvrđuje i sprovodi, u okviru svoje nadležnosti, aktivnosti i mere radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema;
- 4) izdaje novčanice i kovani novac i upravlja tokovima gotovine;
- 5) uređuje, kontroliše i unapređuje nesmetano funkcionisanje platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom, u skladu sa zakonom;
- 6) izdaje i oduzima bankama dozvole za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke;
- 7) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje delatnosti osiguranja, vrši kontrolu ove delatnosti, odnosno nadzor nad njenim obavljanjem, izdaje i oduzima ovlašćenja za obavljanje pojedinih poslova iz delatnosti osiguranja i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje;
- 8) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje poslova finansijskog lizinga, vrši nadzor nad obavljanjem ovih poslova i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansijski lizing;
- 9) izdaje i oduzima društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima dozvole za rad i dozvole za upravljanje tim fondovima, vrši nadzor nad ovom delatnošću i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju dobrovoljni penzijski fondovi;
- 10) izdaje i oduzima platnim institucijama dozvole za pružanje platnih usluga, a institucijama elektronskog novca dozvole za izdavanje elektronskog novca, vrši nadzor nad pružanjem platnih usluga i izdavanjem elektronskog novca, a obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge;
- 11) obavlja poslove zaštite prava i interesa korisnika usluga koje pružaju banke, društva za osiguranje, davaoci finansijskog lizinga, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, pružaoci platnih usluga i izdavaoci elektronskog novca, u skladu sa zakonom;
- 12) utvrđuje ispunjenost uslova za pokretanje postupaka restrukturiranja banaka, odnosno članova bankarske grupe i sprovodi ove postupke, odlučuje o instrumentima i merama koje će se preduzeti u restrukturiranju i obavlja druge poslove u vezi s restrukturiranjem banaka, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke;

13) izdaje i oduzima operatorima platnog sistema dozvole za rad ovog sistema, vrši nadzor nad njihovim poslovanjem i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge;

14) obavlja zakonom, odnosno ugovorom utvrđene poslove za Republiku Srbiju ne ugrožavajući pritom samostalnost i nezavisnost iz člana 2. ovog zakona;

15) obavlja druge poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom.”.

Član 2.

U članu 8a st. 1. i 2, reči: „člana 4. stav 1. tač. 4) do 7) ovog zakona” zamenjuju se rečima: „člana 4. tač. 6) do 11) ovog zakona”.

Član 3.

U članu 11. stav 1. menja se i glasi:

„Narodna banka Srbije može biti članica međunarodnih finansijskih institucija i može sarađivati sa stranim centralnim bankama, s regulatornim telima, kao i s finansijskim i kreditnim institucijama, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu dostavljanjem redovnih šestomesečnih izveštaja, a po potrebi i češće radi izvršavanja svog osnovnog cilja i svojih funkcija.”.

Član 4.

Član 15. menja se i glasi:

„Član 15.

Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor donosi propise i druge opšte akte u oblasti kontrolne i nadzorne funkcije nad finansijskim institucijama u skladu sa zakonom.

Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor rešenjem odlučuje o davanju i oduzimanju bankama dozvola za rad, o davanju i oduzimanju društvima za osiguranje dozvola za obavljanje poslova osiguranja, o davanju i oduzimanju dozvola za obavljanje poslova finansijskog lizinga, o davanju i oduzimanju društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima dozvola za rad i dozvola za upravljanje tim fondovima, kao i o ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka, odnosno postupka likvidacije nad ovim finansijskim institucijama.

Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor rešenjem odlučuje i o davanju i oduzimanju platnim institucijama dozvola za pružanje platnih usluga, kao i o davanju i oduzimanju institucijama elektronskog novca dozvola za izdavanje ovog novca.”.

Član 5.

Posle člana 15. dodaje se član 15a, koji glasi:

„Član 15a

Izvršni odbor donosi propise i druge opšte akte u oblasti restrukturiranja banaka u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Izvršni odbor odlučuje o usvajanju plana restrukturiranja, otklanjanju prepreka za restrukturiranje, otpisu i konverziji kapitala, izboru lica koje vrši nezavisnu procenu vrednosti imovine i obaveza, pokretanju postupka restrukturiranja, kao i o instrumentima i merama koje se preduzimaju u restrukturiranju, a donosi i druge pojedinačne akte u postupku restrukturiranja banke i bankarske grupe, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Izuzetno od člana 15. stav 2. ovog zakona, Izvršni odbor rešenjem odlučuje o oduzimanju bankama dozvola za rad i o ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka, odnosno postupka likvidacije banke – ako se dozvola za rad oduzima i

postupak stečaja, odnosno likvidacije banke pokreće usled pokretanja, odnosno sprovođenja postupka restrukturiranja banke.”.

Član 6.

U članu 18. stav 1. tačka 3) reči: „Izvršnog odbora i Saveta” zamenjuju se rečima: „Izvršnog odbora, Saveta i Uprave za nadzor”.

Član 7.

U članu 21a stav 1. menja se i glasi:

„Uprava za nadzor:

1) obavlja poslove kontrole, odnosno nadzora i zaštite iz člana 4. tač. 6) do 11) ovog zakona (u daljem tekstu: nadzor nad finansijskim institucijama);

2) donosi pojedinačne akte u oblasti nadzora nad finansijskim institucijama, osim akata iz čl. 15. i 15a ovog zakona;

3) predlaže Izvršnom odboru donošenje propisa i pojedinačnih akata iz člana 15. ovog zakona;

4) nalaže i preduzima mere prema finansijskim institucijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje finansijskih institucija, osim mera iz člana 15a ovog zakona i drugih mera koje se preduzimaju u vezi s restrukturiranjem banke i bankarske grupe u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.”.

Član 8.

Posle člana 21a dodaje se član 21b, koji glasi:

„Član 21b

Poslovi nadzora nad finansijskim institucijama i poslovi koji se odnose na restrukturiranje banaka obavljaju se u Narodnoj banci Srbije na način kojim se obezbeđuju njihova samostalnost i organizaciona razdvojenost u odnosu na druge funkcije i poslove Narodne banke Srbije i kojim se sprečava sukob interesa.

Poslovi nadzora nad finansijskim institucijama i poslovi koji se odnose na restrukturiranje banaka obavljaju se u Narodnoj banci Srbije na način kojim se obezbeđuju odvojeno rukovođenje svakim od tih poslova i njihova organizaciona razdvojenost, te kojim se sprečava sukob interesa.

Narodna banka Srbije unutrašnjim opštim aktima bliže uređuje saradnju i razmenu podataka između organizacionih jedinica u čijem su delokrugu poslovi iz stava 2. ovog člana.”.

Član 9.

U članu 24. stav 1. tačka na kraju stava zamenjuje se zapetom i dodaju reči: „kao i o davanju i oduzimanju dozvola iz člana 59. ovog zakona.”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Izvršni odbor je dužan da najmanje jednom u tri meseca Savetu dostavi izveštaj o aktivnostima i aktima iz člana 15a ovog zakona.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 10.

U članu 26. stav 1. reči: „ako im radni odnos prestane zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju,” – brišu se.

Član 11.

U članu 27. stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 12.

Član 38. menja se i glasi:

„Član 38.

Narodna banka Srbije može bankama, radi obezbeđenja njihovih redovnih potreba za likvidnošću, odobravati kredite s rokom dospeća do godinu dana, na osnovu zaloge hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije može odobriti kratkoročni kredit za održavanje likvidnosti solventnoj banci kojoj je hitno potrebno privremeno obezbediti likvidnost, i to na osnovu zaloge hartija od vrednosti, deviza i drugih odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet sredstava obezbeđenja na osnovu kojih odobrava kredite iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i uslove i način odobravanja tih kredita.”.

Član 13.

U članu 45. tačka 3) menja se i glasi:

„3) uslove i način zamene efektivnog stranog novca u devize i deviza u efektivni strani novac, zamene efektivnog stranog novca, odnosno deviza u jednoj valuti za efektivni strani novac, odnosno devize u drugoj valuti, kao i zamene oštećenog i vanoptičajnog efektivnog stranog novca;”.

Član 14.

Posle člana 57. dodaje se član 57a, koji glasi:

„Član 57a

Narodna banka Srbije izdaje prigodni kovani novac i numizmatički novac.

Prigodni kovani novac je zakonsko sredstvo plaćanja.

Odluku o izdavanju novca iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije donosi povodom istorijskih, naučnih, kulturnih, sportskih, humanitarnih ili drugih događaja koji su od opšteg značaja za Republiku Srbiju ili su od međunarodnog značaja, na inicijativu Vlade ili na svoju inicijativu.

Odlukom iz stava 3. ovog člana naročito se utvrđuje količina novca koji se izdaje, kao i njegova nominalna vrednost, odnosno prodajna cena, sastav, apoenska struktura i osnovna obeležja.

Narodna banka Srbije može da prodaje novac iz stava 1. ovog člana – neposredno ili preko ovlašćenih lica.

Kad u svom poslovnom objektu neposredno prodaje novac iz stava 1. ovog člana ili druge proizvode specijalizovane organizacije u njenom sastavu – na Narodnu banku Srbije ne primenjuje se zakon kojim se uređuje trgovina.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način izdavanja novca iz stava 1. ovog člana.”.

Član 15.

Naslov iznad člana 59. i član 59. menjaju se i glase:

„Platni sistemi

Član 59.

Narodna banka Srbije vodi računa o efikasnom i sigurnom funkcionisanju i razvoju platnih sistema i, u skladu sa zakonom, donosi propise kojima se uređuju ovi sistemi.

Guverner donosi propise iz stava 1. ovog člana i druge opšte akte u oblasti platnih sistema i rešenjem odlučuje o davanju i oduzimanju operatorima platnog sistema dozvola za rad ovog sistema.”.

Član 16.

U članu 62. stav 1. tačka na kraju stava zamenjuje se zapetom i dodaju reči: „niti može davati garancije za izmirenje obaveza tih subjekata ili na drugi način obezbeđivati izmirenje njihovih obaveza.”.

Član 17.

Posle člana 65. dodaju se glava IVa i čl. 65a i 65b, koji glase:

„IVa FUNKCIJA RESTRUKTURIRANJA BANAKA

Član 65a

Pri sprovođenju restrukturiranja banke, odnosno člana bankarske grupe i vršenju drugih ovlašćenja u vezi s tim restrukturiranjem, Narodna banka Srbije ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju banke, odnosno člana bankarske grupe, kao i u poslovne knjige i drugu dokumentaciju lica koja su s njima povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način vršenja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, u skladu sa ovim i drugim zakonom.

Član 65b

Radi obavljanja funkcije restrukturiranja banaka, odnosno člana bankarske grupe, Narodna banka Srbije saraduje sa agencijom nadležnom za osiguranje depozita, s domaćim organima i institucijama nadležnim za nadzor u oblasti finansijskog poslovanja, sa stranim telima nadležnim za restrukturiranje finansijskih institucija i za nadzor u oblasti finansijskog poslovanja, kao i s drugim nadležnim telima.

Narodna banka Srbije može podatke pribavljene u obavljanju funkcije restrukturiranja banaka razmenjivati sa organima, institucijama i telima iz stava 1. ovog člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka.”.

Član 18.

U članu 72a stav 2. posle reči: „Guverner” dodaju se reči: „ili viceguverner, odnosno direktor Uprave za nadzor”.

Član 19.

Posle člana 78. dodaje se član 78a, koji glasi:

„Član 78a

Narodna banka Srbije nije obveznik poreza na dobit pravnih lica, kao ni drugih direktnih poreza i sudskih i drugih taksi i naknada od čijeg su plaćanja izuzeti državni organi i organizacije.”.

Član 20.

U članu 84. stav 1. reči: „i izbor zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima” brišu se.

Stav 2. briše se.

Član 21.

Član 86b menja se i glasi:

„Član 86b

Narodna banka Srbije, guverner, viceguverneri, direktor Uprave za nadzor i drugi zaposleni ne odgovaraju za štetu koja nastane u obavljanju poslova Narodne banke Srbije, osim ako se dokaže da nisu postupali u dobroj veri.

Za štetu iz stava 1. ovog člana, zaposleni iz tog stava ne mogu odgovarati ni nakon prestanka radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, odnosno prestanka vršenja funkcije.

Narodna banka Srbije snosiće troškove zastupanja lica iz stava 1. ovog člana u sudskim i upravnim postupcima pokrenutim u vezi s poslovima iz tog stava.

Narodna banka Srbije snosiće troškove iz stava 3. ovog člana i licima kojima je prestao radni odnos u Narodnoj banci Srbije.

Ako je u odgovarajućem postupku pravnosnažnom odlukom utvrđeno da su lica iz stava 1. ovog člana prouzročila štetu iz tog stava namerno ili krajnjom nepažnjom, ova lica su dužna da Narodnoj banci Srbije nadoknade troškove zastupanja iz stava 3. ovog člana, kao i iznos isplaćene štete u skladu sa zakonom.”.

Član 22.

Narodna banka Srbije uskladiće Statut Narodne banke Srbije sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, a svoje unutrašnje opšte akte u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu tog statuta.

Član 23.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o prigodnom kovanom novcu („Službeni list SRJ”, br. 46/96).

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju nadležnosti Narodne banke Srbije u vezi s restrukturiranjem banaka primenjuju se od 1. aprila 2015. godine.